

กิจกรรมการจัดเสวนา

เรื่อง ASEAN-AIPA: ความร่วมมือและอนาคต

โดย นายสมพล วณิชพันธุ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ช่วงบ่าย เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๒๕๐๑ อาคารสุขประพฤติ

ด้วยวาระที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ (The 30th ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) ระหว่างวันที่ ๒-๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ถือเป็นโอกาสอันดีที่ข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะได้ปฏิบัติงานร่วมกันและได้เรียนรู้งานในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ

สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเล็งเห็นความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) อันจะเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการในการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมที่จะเกิดขึ้นและจะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการที่สนใจโดยทั่วไป จึงได้มีกิจกรรมการจัดเสวนาขึ้นภายใต้หัวข้อ “ASEAN-AIPA: ความร่วมมือและอนาคต” โดยได้รับเกียรติจาก นายสมพล วณิชพันธุ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่รัฐสภาอาเซียนมาเป็นวิทยากรรับเชิญกิตติมศักดิ์เพื่อให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในปายนี้

นายสมพล วณิชพันธุ์ ได้กล่าวแสดงความยินดีที่ได้รับเชิญมาบรรยายในครั้งนี้ โดยส่วนตัวไม่เคยคิดว่าวุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎรนั้นแบ่งแยกออกจากกัน แต่กลับมองว่าทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำนักงานเดียวกัน ดังนั้นจึงรู้สึกดีใจและเต็มใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติให้มาบรรยายในวันนี้ โดยหัวข้อที่จะพูดถึงในวันนี้แบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อ คือ

๑. กรอบภาพรวมของสมัชชาอาเซียน (ต่อไปจะเรียกสั้น ๆ ว่า “AIPA”)
๒. พัฒนาการและอนาคตของ AIPA
๓. การเตรียมตัวเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในการประชุม AIPA

หลังจากนั้นจะเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันในบรรยากาศแบบพี่สอนน้อง

กรอบภาพรวมของ AIPA

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization: AIPO) เกิดขึ้นจากการจัดตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (Association South East Asian Nations: ASEAN) เพราะโดยธรรมเนียมแล้ว เมื่อฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลจัดตั้งองค์กรขึ้น ฝ่ายนิติบัญญัติก็ต้องตั้งองค์กรควบคู่กันไป อาทิ รัฐบาลจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ขึ้น ส่วนทางฝ่ายนิติบัญญัติตั้งรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentary Forum: APPF) เพื่อทำงานควบคู่กันไป

ต่อมาฝ่ายนิติบัญญัติมองว่าประเทศต่าง ๆ ในยุโรปนั้นมีการจัดตั้งสหภาพยุโรป (European Union: EU) และมีการก่อตั้งสภายุโรป (European Parliament: EP) แล้ว แต่อาเซียนยังไม่มีสภาเป็นของตัวเอง จึงได้มีความพยายามที่จะทำให้ AIPO มีความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้มีการจัดประชุมขึ้นปีละครั้งและหาทางจัดตั้งสำนักงานเป็นการถาวรเพื่อทำงานแบบรัฐสภาอาเซียนให้ได้ แต่ก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประเทศสมาชิกอาเซียนแต่อย่างใด เพราะต่างมองว่า AIPO นั้นเป็นองค์กรที่ไม่มีบทบาท เป็นองค์กรทางด้านสังคมมากกว่าเป็นองค์กรทางนิติบัญญัติ จนกระทั่งอดีตประธานสภาฯ ของประเทศฟิลิปปินส์ ริเริ่มก่อตั้ง Asian Parliamentary Assembly: APA ต่อมาจึงพัฒนามาเป็น AIPA ในเวลาต่อมา แต่ทว่าลักษณะการทำงานยังคงเหมือนเดิมไม่แตกต่างจาก AIPO เท่าใดนัก

ที่ผ่านมา ASEAN ไม่เคยเห็นว่า AIPA เป็นองค์กรของรัฐบาล มองว่า AIPA เป็นองค์กรอิสระ (NGOs) เท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันได้มีการผลักดันให้ AIPA เป็นองค์กรที่ปรึกษาที่มีความสำคัญต่ออาเซียนในระดับต้น ๆ โดยที่อาเซียนจะต้องปรึกษา AIPA ก่อนทุกครั้งที่จะตัดสินใจในเรื่องใด ๆ

AIPA ประกอบด้วยรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน ยกเว้นประเทศพม่าเท่านั้น เพราะพม่ายังไม่มีระบบสภา ส่วนประเทศบรูไนนั้นเพียงจะมีการแต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาส่วนหนึ่งผสมกับการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาอีกส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้น ปัจจุบันจึงมีแค่เพียง ๘ ประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ AIPA ยังมีประเทศคู่เจรจา คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลีและญี่ปุ่น เข้าร่วมการประชุมใหญ่ของ AIPA หรือที่เรียกว่า AIPA PLUS 3 (เดิมคือ AIPA+2) อีกด้วย ปัจจุบัน AIPA มีสำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่กรุงจกาทาร์ ประเทศอินโดนีเซีย มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ ๕ คน ซึ่งมาจากประเทศที่มีประธาน AIPA ทำหน้าที่เป็นประธานอยู่มาเป็นเจ้าหน้าที่ทำงานในสำนักงานของ AIPA

พัฒนาการและอนาคตของ AIPA

AIPA เป็นองค์กรที่เลียนแบบ ASEAN ซึ่งก่อตั้งมานานกว่า ๔๒ ปี ทว่า ASEAN เป็นการรวมตัวของประเทศสมาชิกแบบหลวม ๆ เพราะไม่มีข้อบังคับที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามไว้แต่อย่างใด อีกทั้งเมื่อพิจารณาการใช้ชื่อก็ใช้เพียงแค่คำว่า “สมาคม” เท่านั้น ดังนั้น ความคาดหวังที่จะให้ ASEAN ก้าวเทียบเท่ากับ EU นั้นคงจะเป็นไปได้ยาก

การรวมตัวของยุโรปในขณะนั้น คือ สภาของสหภาพยุโรป (Council of Europe) มีลักษณะการรวมตัวที่หลวม อีกทั้งไม่เข้าไปก้าวภายในกิจกรรมทางด้านอธิปไตยของประเทศสมาชิก ซึ่งต่างจากการรวมตัวของ EU ที่มีการก้าวภายในด้านต่าง ๆ อย่างรุนแรงมาก เมื่อพิจารณาพัฒนาการของยุโรปและสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ จะเห็นได้ว่ามีพัฒนาการที่แตกต่างกันออกไป โดยที่ EU เกิดจากการทำสนธิสัญญาถ่านหินซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดอำนาจการนำทรัพยากรมาใช้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะภายหลังสงครามหลายประเทศต้องการใช้ถ่านหินและทรัพยากรมหาศาลเพื่อฟื้นฟูประเทศ ซึ่งความต้องการเหล่านี้อาจนำไปสู่ข้อขัดแย้งจนกลายเป็นสงครามโลกครั้งที่ ๓ ได้ นานาประเทศจึงเกิดความหวาดกลัวร่วมกัน (Common Fear) จึงได้หันมาร่วมมือกันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเสียเหมือนครั้งสงครามที่ผ่านมา โดยความร่วมมือดังกล่าวนี้แม้จะทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องสูญเสียอำนาจอธิปไตยบางส่วนไป ทว่าผลของความร่วมมือจะเกิดความคุ้มค่าในการป้องกันไม่ให้เกิดสงครามขึ้นอีก โดยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้มีการจัดตั้งสภาแห่งสหภาพยุโรป (Council of Europe) มีวัตถุประสงค์ในการจัดการและดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการสังหารหมู่ชาวยิวในระหว่างสงคราม

ส่วนการรวมตัวของสหรัฐอเมริกานั้น ถือกำเนิดมาจากการที่เคยถูกประเทศอังกฤษยึดครองมาก่อน เดิมมีเพียง ๑๓ มลรัฐเท่านั้นที่รวมตัวกันต่อสู้กับอังกฤษและร่วมกันก่อตั้งเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้นได้ร่วมกันร่างรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา โดยที่แต่ละมลรัฐยังคงมีอำนาจอธิปไตยอยู่ในบางส่วน อาทิ ด้านการศึกษา การสาธารณสุขและการคมนาคม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแล้ว ในกรณีเรื่องการยอมสูญเสียอำนาจอธิปไตยจะเห็นว่าสมาชิกของอาเซียนแต่ละประเทศต่างไม่ยอมถูกจำกัดอำนาจอธิปไตยของประเทศตนเองเป็นเด็ดขาด ดังนั้น สิ่งที่อาเซียนมีความแตกต่างกับองค์กรที่กล่าวมาข้างต้นคือ อาเซียนจำเป็นต้องสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน (Common Interest) ต้องสร้างกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) สร้างประชาชนให้เป็นศูนย์กลางและพัฒนาให้เป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้ได้ภายในปี ค.ศ.๒๐๑๕ เพื่อที่จะรวมอาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวให้ได้ แม้ต้องใช้เวลามาก โดยยกตัวอย่างให้เห็นว่าพัฒนาการของสหภาพยุโรปนั้นยังต้องใช้เวลายาวนานถึง 50 ปีในการก่อตั้ง นอกจากนี้ อุปสรรคในการก่อตั้งประชาคมอาเซียนอีกประเด็นหนึ่งคือ พื้นฐานทางความคิดหรือวิถีคิดของคนเอเชียนั้นแตกต่างไปจากวิถีคิดของชาวยุโรป นั่นคือ คนเอเชียมักจะมีความเป็นอยู่แบบสบาย ๆ เป็นคนที่ง่าย ๆ

อะไรก็ได้ (Easy Going) โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งถือว่าสิทธิส่วนตัวเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าสิทธิของผู้อื่นเสมอ ในขณะที่วิถีคิดของคนยุโรปนั้นคำนึงสิทธิของตัวเองและสามารถต่อต้านคนที่ผู้นำของตนได้

สำหรับแนวทางการพัฒนา AIPA นั้นได้รับแนวความคิดมาจากการพัฒนา ASEAN และเชื่อว่า AIPA จะมีบทบาทและความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะในขณะที่รัฐบาลปฏิบัติภารกิจในฐานะที่เป็นตัวแทนของประเทศ รัฐสภาเองก็จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน

หากพิจารณากันแล้ว ประเทศใดบ้างในอาเซียนที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอินโดนีเซียนั้น ถ้ามีประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ ประเทศก็จะแตกออกเป็นร้อยประเทศ เพราะมีจำนวนประชากรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์มากมาย ส่วนประเทศมาเลเซียนั้น ถือว่าความเป็นประชาธิปไตยนั้นสิ้นสุดลงหลังจากยุคของนายมหาเธร์ฯ อดีตนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ในขณะที่สิงคโปร์นั้น ความเป็นประชาธิปไตยต้องมีการว่าจ้างเกิดขึ้น นั่นคือ มีการว่าจ้างพรรคฝ่ายค้านขึ้นมาเป็นส่วนประกอบให้เกิดความเป็นประชาธิปไตย แต่เนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์มีความเข้มแข็ง และมีการคอร์รัปชั่นเกิดขึ้นน้อยจึงทำให้สิงคโปร์ประสบผลสำเร็จในการบริหารประเทศ ดังนั้น ทั้ง AIPA และ ASEAN ควรได้รับความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบัน ไม่มีประเทศใดประเทศหนึ่งที่สามารถดำเนินนโยบายโดดเดี่ยวตัวเองได้อีกต่อไป และการร่วมมือกันจะทำให้เกิดประโยชน์มากกว่าการกระทำโดยลำพัง

การเตรียมตัวในการปฏิบัติหน้าที่ในการประชุม AIPA

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านเจ้าหน้าที่ประสานงาน หรือเลซอง (Liaison) ทุกคนควรจะต้องทราบถึงภาพรวมของการประชุม AIPA เช่น การประชุม WAIPA นั้นเป็นการประชุมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด สถานที่จัดประชุมอยู่ที่ไหน ผู้แทนในการประชุมมีใครบ้าง หัวข้อเรื่องที่จะใช้สนทนาคืออะไร และคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) มีหน้าที่อะไร โดยจะต้องทราบถึงกำหนดการที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวันและแต่ในช่วงเวลา นอกจากนี้ จะต้องศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีและข้อมูลพื้นฐานของประเทศที่ตนรับผิดชอบอีกด้วย อาทิ ศาสนาอิสลามรังเกียจสุรา เพศชายของบางประเทศมีทัศนคติการมองเพศหญิงเป็นเพียงทรัพย์สินเท่านั้น ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้การปฏิบัติงานจริงราบรื่นมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังต้องทราบถึงบทบาทของประเทศผู้สังเกตการณ์ในการประชุมฯ อาทิ บทบาททางเศรษฐกิจ การให้ความช่วยเหลือประเทศอาเซียนของประเทศผู้สังเกตการณ์ การร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเตรียมเรื่องเจรจาแบบทวิภาคีระหว่างไทยกับประเทศนั้น ๆ ในระดับอาเซียน เป็นต้น ในตอนท้ายได้แนะนำผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลซองว่าควรใช้เวลาคิดถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและหาแนวทางแก้ไขไว้ล่วงหน้า

ส่วนผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจดสารถัดนั้น ควรจะต้องรู้หัวข้อและประเด็นในการอภิปราย โดยเน้นว่าการออกเสียงภาษาอังกฤษ (Accent) ของแต่ละชาตินั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก นั่นคือ ๑๐ ชาตีกี่ ๑๐ สำเนียง ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพในการจดประเด็นนั้นลดลง โดยได้เล่าถึงประสบการณ์เมื่อครั้งที่ได้เดินทางไปประเทศอิสราเอลเพื่อร่วมฟังบรรยายในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีตัวแสดง (Actor) คือ อิสราเอล ปาเลสไตน์ และอาหรับ แต่ด้วยความที่ไม่เคยสนใจและไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศเหล่านี้เลย อาทิ เมื่อมีการพูดถึงที่ราบสูงโกกาล ดินแดนซีเรีย อิสราเอลและฮามาสนั้น ก็ทำให้ไม่เข้าใจว่าแต่ละชื่อนั้นมีความสำคัญและสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันอย่างไร สิ่งที่ฟังและจับใจความได้ คือ อิสราเอล มีความเชี่ยวชาญในการรบ แต่ใครกันคือคนอิสราเอล ใครกันคือคนยิว ซึ่งแนวความเชื่อเดิม ๆ คือ คนยิวคือคนที่มีพันธุกรรม (Gene) ที่ผิดปกติ แต่ในความเป็นจริงแล้วคนยิวคือใครก็ได้ที่นับถือศาสนาฮีบรู เช่น ชาวเอธิโอเปียก็เป็นชาวยิว เป็นต้น คำถามที่น่าสนใจคือ คนทั่วโลกกว่า ๖ ล้านคนเดินทางกลับมารวมตัวกันอยู่ในอิสราเอลแล้วต่อสู้กับประชาชนกว่า ๔๐ ล้านคนแล้วชนะเพราะเหตุใด จึงเป็นที่น่าสนใจว่าคนอิสราเอลมีดีอะไร ซึ่งคำตอบที่ได้ก็คือ “การศึกษา” โดยอิสราเอลเน้นให้การศึกษาแก่เด็ก โดยเน้นการศึกษาให้เข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันได้แม้จะต่างเผ่าพันธุ์กัน จากตัวอย่างที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ต้องการชี้ให้เห็นว่า แม้จะมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดีเพียงใด สามารถฟังได้เข้าใจได้ทั้งหมด แต่หากไม่มีพื้นฐานข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องเลยก็อาจจะทำให้ไม่เข้าใจและติดตามประเด็นที่ผู้พูดกำลังพูดถึงอยู่ได้

ช่วงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

นายสุพจน์ หุตายน ผู้อำนวยการกลุ่มงานภาษาอังกฤษ ได้กล่าวถึงประเด็นของการสร้างอัตตลักษณ์ (Identity) ร่วมกันของอาเซียน จะเห็นได้ชัดในกรณีที่เกิดเหตุวุ่นวายขึ้นที่กรุงเลบานอนสถานทูตฟิลิปปินส์ในกรุงเลบานอนเปิดแขนต้อนรับประชาชนไม่ว่าจะเป็นชาติใดๆ เพียงแค่เป็นประชาชนของอาเซียน ฟิลิปปินส์ก็ยินดีให้ความช่วยเหลือทั้งสิ้น อีกทั้งในกรณีของการสร้างอัตตลักษณ์ของ EU นั้น เห็นได้ชัดจากการที่สนามบินบางแห่งในยุโรปได้จัดให้มีช่องทางพิเศษ (EU Passport Fast Track) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่ถือหนังสือเดินทางในกลุ่ม EU แต่ในกลุ่ม ASEAN นั้นมิได้มีการให้อภิสิทธิ์มากแบบนี้ เพราะฉะนั้น จึงเป็นประเด็นที่น่าคิดว่า เราในฐานะที่เป็นประชาชนอาเซียนจะร่วมมือกันอย่างไรเพื่อทำให้เกิดประชาคมอาเซียนให้ได้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ดังนั้น ในเบื้องต้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศควรเตรียมพัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับทั้งข้าราชการและประชาชนในชาติของตนไว้ให้พร้อมในการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมอาเซียนสามารถรวมตัวกันได้ในระดับหนึ่ง เมื่อครั้งที่ประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนเผชิญกับภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ แต่พอหลังจากลัทธิคอมมิวนิสต์เสื่อมลงพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ อดีตนายกรัฐมนตรีได้พยายามดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อที่จะเปลี่ยนประเทศจากสงครามแห่งการฟุ้งรบด้วยอาวุธมาเป็นสนามการค้าแทน

นายสมพล วณิชพันธุ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ย้อนประวัติศาสตร์ถึงในช่วงสงครามเย็นว่าประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างพากันต่อต้านระบอบคอมมิวนิสต์ประเทศต่าง ๆ ที่ไม่ได้ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์จึงร่วมมือกันจัดตั้งองค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Defense Treaty Organization: SEATO ปัจจุบันคือที่ตั้งของกระทรวงการต่างประเทศ) กระทั่งเมื่อสิ้นสุดยุคของสงครามเย็น ประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า ก็ได้เข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียน อนึ่ง อาเซียนได้ปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์จากเดิมที่ตั้งขึ้นเพื่อแทน SEATO แต่ในปัจจุบันอาเซียนได้เปลี่ยนวัตถุประสงค์ใหม่มาเป็นองค์กรเพื่อความร่วมมือทางด้านการเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งโอกาสที่อาเซียนจะรวมตัวกันได้อย่างจริงจังนั้นยังไม่ชัดเจน เพราะว่า ประเทศสมาชิกไม่ได้มีความหวาดกลัวร่วมกันหรือศัตรูร่วมกันเหมือนตอนช่วงระบอบคอมมิวนิสต์เฟื่องฟู อีกทั้งยังไม่มีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจัง ดังนั้นอาเซียนควรสร้างฐานจากประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้เวลาอีกนาน ประกอบกับรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นคุ้นเคยกับการปกครองแบบเผด็จการมานาน จึงทำให้ความคิดที่จะทำให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางนั้นยากขึ้นไปอีก แต่อย่างไรก็ตาม ก็คงจะต้องพยายามทำกันต่อไป

นอกจากนี้ ยังได้แสดงความเห็นว่าการที่รัฐสภาอาเซียนไม่มีความก้าวหน้านั้นเป็นเพราะฝ่ายนิติบัญญัติทำงานอยู่ฝ่ายเดียว อีกทั้งขาดการสนับสนุนจากฝ่ายรัฐบาล โดยที่ความสำเร็จของประชาคมทั้งหมดต้องเกิดจากรัฐบาลเป็นผู้ริเริ่ม ดังนั้น อาเซียนจึงต้องมีความหวาดกลัวร่วมกันโดยยกตัวอย่างเปรียบเทียบว่า จุดกำเนิดของสหภาพยุโรปนั้นเกิดจากความสงสัยของฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาของแต่ละประเทศ ในกรณีที่ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเป็นผู้ทำสนธิสัญญากับต่างประเทศ จึงผลักดันให้มีการจัดตั้งสหภาพยุโรปขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปทุกประเทศจะส่งผู้แทนของประเทศตนเข้าไปเป็นตัวแทนอยู่ในรัฐสภาสหภาพยุโรปเพื่อทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของประเทศตนเอง จึงทำให้ทั้งรัฐสภาสหภาพยุโรปมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยรัฐสภาสหภาพยุโรปมีการประชุมในแต่ละปีบ่อยมาก อีกทั้ง ยังมีคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตลอดทั้งปีอีกด้วย จึงมีความเห็นว่าอาเซียนควรเอาแบบอย่างนี้มาปฏิบัติให้ได้ โดยริเริ่มจากการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA ในครั้งนี้ ด้วยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ให้ AIPA อนึ่ง อนาคตของ AIPA คงจะต้องขึ้นอยู่กับ ASEAN แต่ทั้งนี้ คาดว่าสถานภาพของอาเซียนน่าจะดีขึ้น เพราะกฎบัตรอาเซียนได้ตั้งเป้าไว้ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งการเพิ่มบทบาทของอาเซียนในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายสุพจน์ หุตายน ได้กล่าวเสริมว่า อาเซียนจะต้องสร้างความรู้สึกร่วมกันของความเป็นอาเซียนร่วมกันให้ได้ภายในปี ค.ศ.2015 หรือที่เรียกว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนต้องถ่ายทอดความรู้ การดำเนินงาน รวมทั้งผลงานที่เกิดขึ้นของอาเซียนให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาได้รับรู้ว่าจะตนเองจะได้รับผลประโยชน์ใดบ้างจากความสำเร็จในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

การเสวนาสิ้นสุดลงด้วยเสียงปรบมือและบรรยากาศแห่งความประทับใจ โดยนางสาว อุดรดา อมรฉัตร ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศเป็นตัวแทนมอบของที่ระลึกและกล่าวขอบคุณ

นางสาวกัญญาณัฐ ศิริวงศ์
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 4
ผู้จัดทำบันทึกสรุปรายงาน